

Labas ziņas Akciju sabiedrībām!

Ar 2023.gada 1.jūliju stājās spēkā Komerclikuma grozījumi, ar kuriem tika uzsākta akciju sabiedrību reforma ar mērķi nodrošināt akciju sabiedrību caurspīdīgumu un drošu uzņēmējdarbības vidi, radot pieeju informācijai par akciju sabiedrību ģpašniekiem.

Saskaņā ar Komerclikuma pārejas noteikumu 66. punktu, akciju sabiedrībām tika noteikts pienākums līdz 2024. gada 30. jūnijam iesniegt Uzņēmumu reģistrā akcionāru reģistru (ja sabiedrībai ir reģistrētas akcijas) vai ziņas par centrālo vērtspapīru depozitāriju, kurā ir iegrāmatotas akcijas (ja sabiedrībai ir dematerializētas akcijas). Ziņu neiesniegšana minētajā termiņā var rezultēties ar sabiedrības darbības likvidāciju vienkāršotajā kārtība t.i. pamatojoties uz Uzņēmumu reģistra lēmumu, saskaņā ar Komerclikuma pārejas noteikumu 70. punktu.

Pēc grozījumu pieņemšanas praksē tika konstatēts, ka tikai neliela daļa akciju sabiedrību, tuvojoties likumā noteiktajam termiņam, ir iesniegušas nepieciešamo informāciju par to ģpašniekiem.

Akciju sabiedrību ģpašnieku atklāšanu kavēja vairāki no akciju sabiedrībām tieši neatkarīgi iemesli, tai skaitā objektīvu apstākļu dēļ daļēji iztrūkstošā informācija un Komerclikuma normas, kas liedz reģistrēt akcionāru reģistru, ja kāda no ziņām par ģpašnieku iztrūkst.

Izveidojusies situācija radīja spriedzi, jo likumā paredzētās sekas akciju sabiedrības ģpašnieku savlaicīgai neregistrācijai ir barga – likvidācija.

Par laimi ir rasts risinājums un 05.06.2024. stājās spēkā Grozījumi Komerclikumā, kas paredz akciju sabiedrību ģpašnieku reģistrācijai noteiktā termiņa pagarinājumu līdz 30.09.2024. un nodrošināta iespēju akciju sabiedrībām iesniegt akcionāru reģistru Uzņēmumu reģistrā arī tajā gadījumā, ja reģistrs ir aizpildīts nepilnīgi un tajā nav sniegtas atsevišķas ziņas (būtiskas vai nebūtiskas), kuras saskaņā ar Komerclikuma noteikumiem ir ierakstāmas akcionāru reģistrā, kā arī gadījumos kad ģpašnieks vispār nav zināms. Šāds izņēmums protams ir attiecināms tikai uz pirmreizējo akcionāru reģistra iesniegšanu Uzņēmumu reģistram, kas tiek sniegts saskaņā ar Komerclikuma pārejas noteikumu 66.punktu.

Likumdevējs ar šiem grozījumiem nav plānojis atteikties no pilnīgas informācijas sniegšanas pienākuma izpildes kopumā, un pilnīgā informācija protams būs jāsniedz. Taču šobrīd akciju sabiedrībām ir iespēja akcionāru reģistru iesniegt ar tām ziņām, kas tai ir pieejamas, iekļaujoties ar grozījumiem paredzētajā termiņā.

Jāņem vērā, ka iztrūkstot būtiskām ziņām (nav zināms, piemēram, vārds, uzvārds un/vai personas kods, vai dzimšanas datums, ja personai nav personas koda) par akcionāru, līdz to iesniegšanai tiek paredzēti būtiski ierobežojumi attiecībā uz akciju atsavināšanu un apgrūtināšanu ar lietu tiesībām, liegtas balsttiesības un dividendu izmaksa. Gadījumā, ja būtiskās ziņas netiks sniegtas līdz 31.12.2024., tad sākot ar 01.01.2025. sabiedrība sniedz tiesā pieteikumu par uzaicinājuma izdarīšanu un ģpašuma tiesību uz akcijām dzēšanu.

Vēlamies mudināt visas akciju sabiedrības rast iespēju sazināties ar saviem akcionāriem un informēt par nepieciešamību sniegt ziņas, kā arī par sekām, kas akcionāriem var rezultēties pat ar akciju zaudēšanu.

Vēršam uzmanību arī uz to, ka līdzīgi kā Sabiedrībām ar ierobežotu atbildību, arī akciju sabiedrībām ziņas par ģpašniekiem būs jāaktualizē katru reizi, kad notiks akciju atsavināšana, taču šobrīd ar grozījumiem paredzētās atkāpes pēc noteiktā termiņa netiks attiecinātas. Piemēram, reģistrētas akcijas ieguvējs būs uzskatāms par labticīgu, ja vien viņš akciju būs ieguvis no akcijas atsavinātāja, kurš kā akcionārs ir ierakstīts tajā akcionāru reģistra nodalījumā, kas ir iesniegts Uzņēmumu reģistrā un pievienots sabiedrības reģistrācijas lietai. Tātad, faktiski, pilnvērtīgu zinu iztrūkums par kādu no akciju ģpašniekiem varētu apturēt citiem akcionāriem piederošu akciju atsavināšanas fakta reģistrāciju un turpmāko jauno akciju ģpašnieku reģistrāciju Uzņēmumu reģistrā. Tāpēc, pilnvērtīgu ziņu ātrāka sniegšana Uzņēmumu reģistram un pārējo akcionāru mudināšana to darīt savlaicīgi, ir katra akcionāra un akciju sabiedrības interesēs.

Ja esat akcionārs, akciju sabiedrības pārstāvis vai potenciālais akciju sabiedrības akciju pircējs un Jums ir jautājumi vai nepieciešama papildus konsultācija attiecībā uz iepriekš izklāstīto, droši sazinieties ar zvērinātu advokātu biroju NJORD.

GUNTA MILTIŅA
ZVĒRINĀTS ADVOKĀTS,
VECĀKAIS JURISTS

(+371) 67 31 33 15
GM@NJORDLAW.LV